

Cuvânt-înainte

*Lector INPPI drd. **Adriana Violeta Nistor**
Practician în insolvență*

Lucrarea de față a apărut din necesitatea pe care am resimțit-o personal, în activitatea desfășurată, de a avea la dispoziție toate aceste acte normative, uzuale pentru noi, practicienii în insolvență, grupate într-un singur volum.

Pornind de la ideea că actuala culegere este utilă și practicienilor în insolvență care sunt nou intrați în profesie sau celor care se pregătesc să susțină examenul de admitere la UNPIR, am inclus și un set selectiv de 114 întrebări tip grilă referitoare la Legea nr. 85/2014.

De asemenea, am completat conținutul lucrării cu Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, Statutul profesiei de practician în insolvență și Codul de etică UNPIR republicate, Ordinul președintelui ANAF nr. 2442/2016 privind procedurile de agreare și selecție a practicienilor în insolvență de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Prezenta culegere aduce profesioniștilor în insolvență și modificările legislative apărute odată cu O.U.G. nr. 88/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative.

Menținem opinia exprimată cu prilejul edițiilor anterioare, în sensul că și această lucrare se va dovedi de un real interes nu doar pentru practicienii în insolvență, ci și pentru toți ceilalți participanți în procedura de insolvență/lichidare a unei societăți, judecători-sindici, creditori, avocați, consilieri juridici, administratori speciali și alții.

Au fost păstrate modelele de acte întocmite în practică, în activitatea uzuală, de către practicienii în insolvență, cu mențiunea că dezvoltarea fiecărui document în parte depinde de complexitatea și încărcătura fiecărui dosar de insolvență (în opinia mea, fiecare dosar de insolvență fiind unic).

La finele acestor considerații, doresc să dedic volumul tatălui meu, Constantin Țelea, care, în data de 8 septembrie 2017, a plecat către Dumnezeu zâmbind. Dumnezeu să te odihnească în pace și să îți ierte toate păcatele lumești!

LEGISLAȚIE ȘI ADNOTĂRI

Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență¹⁾

Titlul preliminar

Capitolul I Domeniul de reglementare

Art. 1. Prezenta lege stabilește regulile în domeniul prevenirii insolvenței și al insolvenței.

Art. 2. Scopul prezentei legi este instituirea unei proceduri colective pentru acoperirea pasivului debitorului, cu acordarea, atunci când este posibil, a șansei de redresare a activității acestuia.

Art. 3. (1) Procedurile prevăzute de prezenta lege se aplică profesioniștilor, astfel cum sunt definiți la art. 3 alin. (2) din Codul civil, cu excepția celor care exercită profesii liberale, precum și a celor cu privire la care se prevăd dispoziții speciale în ceea ce privește regimul insolvenței lor.

(2) Procedura prevăzută de prezenta lege se aplică și regiilor autonome.

(3) Procedura prevăzută de prezenta lege nu este aplicabilă unităților și instituțiilor de învățământ preuniversitar, universitar și entităților prevăzute la art. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

● **DISPOZIȚII CONEXE. O.G. nr. 57/2002: „Art. 7. În sistemul național de cercetare-dezvoltare sunt cuprinse următoarele categorii de unități și instituții de drept public: a) institute naționale de cercetare-dezvoltare; b) instituții de învățământ superior de stat acreditate sau structuri de cercetare-dezvoltare ale acestora, fără personalitate juridică, constituite conform Cartei universitare; c) institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare din subordinea Academiei Române sau a academiilor de ramură; d) alte institute, centre sau stațiuni de cercetare-dezvoltare organizate ca instituții publice ori de drept public; e) centre internaționale de cercetare-dezvoltare înființate în baza unor acorduri internaționale; f) institute sau centre de cercetare-dezvoltare organizate în cadrul societăților naționale, companiilor naționale și regiilor autonome; g) alte instituții publice sau de drept public care au ca obiect de activitate și cercetarea-dezvoltarea ori structuri ale acestora legal constituite”.**

NCC (Noul Cod civil): „Art. 3. Aplicarea generală a NCC. (...) (2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere. (3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ”.

¹⁾ M. Of. nr. 466 din 25 iunie 2014; cu ultim. modif. aduse prin **O.U.G. nr. 88/2018** pt. modif. și compl. unor acte normative în domeniul insolvenței și a altor acte normative (M. Of. nr. 840 din 2 octombrie 2018), evidențiate în textul Legii nr. 85/2014 prin caractere de tipar cursive.

Capitolul II

Principiile fundamentale ale procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență. Definiții

• **TESTE-GRILĂ:** la finalul volumului.

Secțiunea 1

Principii

Art. 4. Prevederile prezentei legi se bazează pe următoarele principii:

1. maximizarea gradului de valorificare a activelor și de recuperare a creanțelor;
2. acordarea unei șanse debitorilor de redresare eficientă și efectivă a afacerii, fie prin intermediul procedurilor de prevenire a insolvenței, fie prin procedura de reorganizare judiciară;
3. asigurarea unei proceduri eficiente, inclusiv prin mecanisme adecvate de comunicare și derularea a procedurii într-un timp util și rezonabil, într-o manieră obiectivă și imparțială, cu un minim de costuri;
4. asigurarea unui tratament egal al creditorilor de același rang;
5. asigurarea unui grad ridicat de transparență și previzibilitate în procedură;
6. recunoașterea drepturilor existente ale creditorilor și respectarea ordinii de prioritate a creanțelor, având la bază un set de reguli clar determinate și uniform aplicabile;
7. limitarea riscului de credit și a riscului sistemic asociat tranzacțiilor cu instrumente financiare derivate prin recunoașterea compensării cu exigibilitate imediată în cazul insolvenței sau al unei proceduri de prevenire a insolvenței unui cocontractant, având ca efect reducerea riscului de credit la o sumă netă datorată între părți sau chiar la zero atunci când, pentru acoperirea expunerii nete, au fost transferate garanții financiare;
8. asigurarea accesului la surse de finanțare în procedurile de prevenire a insolvenței, în perioada de observație și de reorganizare, cu crearea unui regim adecvat pentru protejarea acestor creanțe;
9. fundamentarea votului pentru aprobarea planului de reorganizare pe criterii clare, cu asigurarea unui tratament egal între creditorii de același rang, a recunoașterii priorităților comparative și a acceptării unei decizii a majorității, urmând să se ofere celorlalți creditori plăți egale sau mai mari decât ar primi în faliment;
10. favorizarea, în procedurile de prevenire a insolvenței, a negocierii/renegocierii amiabile a creanțelor și a încheierii unui concordat preventiv;
11. valorificarea în timp util și într-o manieră cât mai eficientă a activelor;
12. în cazul grupului de societăți, coordonarea procedurilor de insolvență, în scopul abordării integrate a acestora;
13. administrarea procedurilor de prevenire a insolvenței și de insolvență de către practicieni în insolvență și desfășurarea acestora sub controlul instanței de judecată.

Secțiunea a 2-a

Definiții

Art. 5. (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile au următoarele semnificații:

1. *acord de compensare bilaterală (netting)* reprezintă:
 - a) orice acord master de netting – orice înțelegere sau clauză în cadrul unui contract financiar calificat dintre două părți, prin care se prevede un netting al unor plăți ori o

îndeplinire a unor obligații sau o realizare a unor drepturi prezente ori viitoare rezultând din sau având legătură cu unul ori mai multe contracte financiare calificate;

b) orice acord master – master de netting – orice acord master de netting între două părți, prin care se prevede netting-ul între două sau mai multe acorduri master de netting;

c) orice înțelegere de garantare subsecventă ori în legătură cu unul sau mai multe acorduri master de netting;

2. *activități curente* reprezintă acele activități de producție, comerț sau prestări de servicii și operațiuni financiare, propuse a fi efectuate de debitor în perioada de observație și în perioada de reorganizare, în cursul normal al activității sale, cum ar fi:

a) continuarea activităților contractate și încheierea de noi contracte, conform obiectului de activitate;

b) efectuarea operațiunilor de încasări și plăți aferente acestora;

c) asigurarea finanțării capitalului de lucru în limite curente;

3. *abrogat*;

4. *administrator special* este persoana fizică sau juridică desemnată de adunarea generală a acționarilor/asociaților/membrilor debitorului, împuternicită să le reprezinte interesele în procedură și, atunci când debitorului i se permite să își administreze activitatea, să efectueze, în numele și pe contul acestuia, actele de administrare necesare;

5. *averea debitorului* reprezintă totalitatea bunurilor și drepturilor sale patrimoniale, inclusiv cele dobândite în cursul procedurii insolvenței, care pot face obiectul executării silite potrivit Codului de procedură civilă;

6. *Buletinul procedurilor de insolvență*, denumit în continuare *BPI*, este publicația editată de Oficiul Național al Registrului Comerțului, care are drept scop publicarea citațiilor, convocărilor, notificărilor și comunicărilor actelor de procedură efectuate de instanțele judecătorești, administratorul judiciar/lichidatorul judiciar după deschiderea procedurii de insolvență prevăzute de prezenta lege, precum și a altor acte care, potrivit legii, trebuie publicate;

7. *centrul principalelor interese ale debitorului*, în situația procedurii de insolvență cu element de extraneitate, este, până la proba contrarie, după caz:

a) sediul social al persoanei juridice;

b) sediul profesional al persoanei fizice care exercită o activitate economică sau o profesie independentă;

c) domiciliul persoanei fizice care nu exercită o activitate economică sau o profesie independentă;

8. *cererea comună de deschidere a procedurii insolvenței* este cererea formulată de debitor sau creditor, având drept scop deschiderea procedurii insolvenței în mod concomitent împotriva a 2 sau a mai multor membri ai grupului de societăți, în cadrul unor dosare separate, repartizate spre soluționare aceluiași judecător-sindic;

9. *controlul* este capacitatea de a determina sau influența în mod dominant, direct ori indirect, politica financiară și operațională a unei societăți sau deciziile la nivelul organelor societare. O persoană va fi considerată ca deținând controlul atunci când:

a) deține în mod direct sau indirect o participație calificată de cel puțin 40% din drepturile de vot ale respectivei societăți și niciun alt asociat sau acționar nu deține în mod direct ori indirect un procentaj superior al drepturilor de vot;

b) deține în mod direct sau indirect majoritatea drepturilor de vot în adunarea generală a societății respective;

c) în calitate de asociat sau acționar al respectivei societăți dispune de puterea de a numi sau de a revoca majoritatea membrilor organelor de administrație, conducere sau supraveghere;

10. *consumator captiv* este consumatorul care, din considerente tehnice, economice sau de reglementare, nu poate alege furnizorul;

11. *contractul financiar calificat* este:

- a) orice contract având ca obiect operațiuni cu instrumente financiare derivate;
- b) orice acord repo și acord reverse repo;
- c) orice contract buy-sellback și sell-buyback; precum și
- d) orice contract având ca obiect operațiuni de împrumut de valori mobiliare, realizate pe piețele reglementate, piețele asimilate sau piețele la buna înțelegere, astfel cum sunt acestea reglementate;

12. *contract de compensare bilaterală* reprezintă oricare dintre următoarele:

A. orice contract sau clauză cuprinsă într-un contract încheiat între instituția de credit debitoare și orice altă entitate, inclusiv persoane fizice, având ca obiect operațiuni cu instrumente financiare derivate realizate pe piețele reglementate, piețele asimilate ori pe piețele la buna înțelegere, prin care se stipulează compensarea unor obligații de plată sau obligații de a face, prezente ori viitoare, decurgând din sau având legătură cu unul ori mai multe astfel de contracte, inclusiv orice garanție accesorie ori având legătură cu acestea; sau

B. orice contract sau clauză, de natura celor prevăzute la lit. A, prin care se stipulează compensarea unor obligații de plată sau obligații de a face, prezente ori viitoare, decurgând din unul sau mai multe contracte de compensare bilaterală, inclusiv orice garanție accesorie ori având legătură cu acestea, în temeiul cărora compensarea bilaterală contractuală se poate realiza prin una sau mai multe dintre următoarele modalități:

a) stingerea și/sau devansarea scadenței oricărei obligații de plată ori obligații de a face decurgând din unul sau mai multe contracte din categoria celor prevăzute mai sus;

b) calcularea sau estimarea unei valori de compensare, valori de piață, valori de lichidare ori valori de înlocuire a oricărei obligații care a fost stinsă sau a cărei scadență a fost devansată potrivit prevederilor lit. a);

c) conversia într-o singură monedă a oricărei valori calculate potrivit prevederilor lit. b);

d) compensarea, până la obținerea unei sume nete, a oricăror valori calculate potrivit prevederilor lit. b), așa cum au fost convertite potrivit prevederilor lit. c);

e) lichidarea bunurilor și drepturilor din averea instituției de credit debitoare;

13. *coordonarea procedurală* reprezintă setul de măsuri menite să coreleze procedurile de insolvență deschise împotriva membrilor unui grup de societăți, cu scopul de a asigura celeritatea și armonizarea procedurilor, precum și minimizarea costurilor;

14. *creanțe bugetare* reprezintă creanțele constând în impozite, taxe, contribuții, amenzi și alte venituri bugetare, precum și accesoriile acestora. Își păstrează această natură și creanțele bugetare care nu sunt acoperite în totalitate de valoarea privilegiilor, ipotecilor sau a gajurilor deținute, pentru partea de creanță neacoperită;

15. *creanțe care beneficiază de o cauză de preferință* sunt acele creanțe care sunt însoțite de un privilegiu și/sau de un drept de ipotecă și/sau de drepturi asimilate ipotecii, potrivit art. 2.347 din Codul civil, și/sau de un drept de gaj asupra bunurilor din patrimoniul debitorului, indiferent dacă acesta este debitor principal sau terț garant față de persoanele beneficiare ale cauzelor de preferință. În cazul în care debitorul este terț garant, creditorul care beneficiază de o cauză de preferință va exercita drepturile corelative numai în ceea ce privește bunul sau dreptul respectiv. Aceste cauze de preferință au înțelesul dat lor de Codul civil, dacă prin lege specială nu se prevede altfel;